

Status på Københavns Kommunes Handicappolitik for 2023-2026

Status for perioden 2023 – juni 2025

Indledning – fælles status på tværs af forvaltninger

Det fremgår af Københavns Kommunes Handicappolitik 2023-2026, at der i 2025 skal udarbejdes en fælles status på tværs af forvaltninger, som også kan fungere som optakt til en ny handicappolitisk ramme fra 2027.

Denne fælles status består af to dele:

- Del 1 giver et indblik i forvaltningernes arbejde med målsætningerne ved at fremhæve udvalgte initiativer, der er taget fra 2023 og frem til sommeren 2025. Initiativer ifm. budget 2026 indgår dermed ikke. Københavns Kommunes Handicapråd har fået mulighed for kommentere på forvaltningernes status. Deres bemærkninger findes på side 21-23.
- Del 2 samler op på erfaringer med handicappolitikken fra både forvaltninger og Københavns Kommunes Handicapråd. Erfaringerne vil indgå i det forestående arbejde med en ny handicappolitisk ramme fra 2027. Københavns Kommunes Handicapråd bidrager også med et deres perspektiv på erfaringerne med handicappolitikken. De findes på side 25.

“Handicappolitikken sætter retning for de politiske prioriteringer på området i Københavns Kommune for de næste fire år. På den måde er den også et redskab for den løbende dialog på kryds og tværs af borgere, politikere, kommunens medarbejdere, civilsamfundet og erhvervslivet om, hvordan vi i København kan indrette os, sådan at borgere med handicap også får gode betingelser for at leve et godt liv.

De politiske målsætninger i politikken skal kunne drøftes – også kritisk – og være med til at holde fokus på den vigtige handicappolitiske dagsorden.”

(Københavns Kommunes Handicappolitik 2023-2026)

Vision og målsætninger i handicappolitikken

Vision

Den overordnede vision for handicappolitikken er, at borgere med handicap har mulighed for at leve et selvstændigt liv med høj livskvalitet.

Handicappolitikken for 2023-2026 har seks overordnede målsætninger, der understøtter visionen på forskellig vis.

Målsætningerne

1. Mere tillid mellem borgere med handicap og kommunen
2. Lettere adgang til hjælp
3. Københavns Kommune vil arbejde med universelt design, så byen bliver mere tilgængelig for flere
4. Børn og unge med handicap lærer og trives bedre i dagtilbud, fritidstilbud og skole
5. Flere skal have adgang til beskæftigelse og uddannelse
6. Hverdagsliv med livskvalitet

Del 1

Eksempler på indsatser, der understøtter arbejdet med målsætningerne

Status på Handicappolitikken 2023-2026

Forvaltningerne i Københavns Kommune gør i det følgende status på arbejdet med målsætningerne ved at fremhæve udvalgte initiativer, der bidrager til hver målsætning. Formålet er at give aktuelle eksempler på initiativer, der er taget siden 2023 og frem til juni 2025. Det kan være i form af helt nye initiativer, der er besluttet eller sat i gang, bl.a. som led i budgetforhandlinger, ligesom det kan være aktuel status på indsatser, der allerede er godt i gang, eller som forvaltningerne løbende arbejder med som en del af driften.

Der altså ikke tale om et udtømmende billede af, hvordan forvaltningerne arbejder indenfor de enkelte målsætninger. Det betyder også, at der - ud over de nævnte initiativer - i alle forvaltninger findes andre indsatser, som også understøtter handicappolitikken målsætninger. Blandt andet har alle forvaltninger har lavet indsatsplaner under handicappolitikken, som er forelagt de respektive udvalg.

Initiativer i forbindelse med budget 2026 indgår ikke i den tværgående status.

På s. 21-23 fremgår Københavns Kommunes Handicapråds bemærkninger til den tværgående status.

Målsætningerne i handicappolitikken 2023-2026

1. Mere tillid mellem borgere med handicap og kommunen
2. Lettere adgang til hjælp
3. Københavns Kommune vil arbejde med universelt design, så byen bliver mere tilgængelig for flere
4. Børn og unge med handicap lærer og trives bedre i dagtilbud, fritidstilbud og skole
5. Flere skal have adgang til beskæftigelse og uddannelse
6. Hverdagsliv med livskvalitet

Til hver af handicappolitikken seks målsætninger knytter sig særlige prioriteringer enten på forvaltningsniveau eller på tværs af flere forvaltninger, som skal bidrage til at nå målet. De særlige prioriteringer fremgår under målsætningerne i de efterfølgende slides.

1. Mere tillid mellem borgere med handicap og kommunen (1/2)

I Handicappolitikken 2023-2026 er der særligt fokus på følgende:

- Øge tilfredsheden med dialogen og samarbejdet på socialområdet for borgere med handicap og deres pårørende (Socialforvaltningen)
- Styrke sagsbehandlingen i jobcentrene via kompetenceudvikling af medarbejdere med fokus på at øge viden, forståelse og betydning af handicap (Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen)

- Socialforvaltningen er ved at fastlægge, hvordan den fremtidige borgerinddragelse via formelle Centerråd kan sikre løbende dialog om behov for forbedringer – herunder også for målgruppen med handicap.
- Med budget 2025 blev det besluttet at videreføre en tidligere bevilling fra 2021 om løft af antallet af sagsbehandlere til børn og voksne med handicap samt udsatte voksne og voksne med sindslidelse med 22,7 mio. kr. årligt fra 2025 og frem samt 10,9 mio. kr. til kompetenceudvikling og nye metoder til borgerinddragelse mhp. bedre overholdelse af sagsbehandlingsfrister.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

- Der er i 2023 lavet en reorganisering af indsatsen for målgruppen (jf. pkt. 5), bl.a. for at styrke rammerne for sagsbehandlingen i jobcentrene. BIF arbejder i den forbindelse med kompetenceudvikling på tre niveauer.
  1. I 2023 gennemgik alle medarbejdere med borgerkontakt e-læring om brug af kompensationsloven og Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats til borgere med funktionsnedsættelser i forhold til arbejdsmarkedet.
  2. Alle nye medarbejdere, som arbejder med jobparate og sygedagpengemodtagere, får introduktion til opsporing af og muligheder for hjælp til borgere med funktionsnedsættelser.
  3. Nøglemedarbejdere deltager i målrettet kompetenceudvikling – både eksternt, internt og som sidemandsoplæring – om bl.a. redskaber til samtaler med psykisk sårbare, facilitering af særlige jobsøgningskurser for målgruppen og sagsbehandling i komplekse sager på tværs af ydelser.

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne

Socialforvaltningen

- Fra årsskiftet 2025 har Socialforvaltningen gennemgået en større organisationsændring for at skabe en enklere og mere overskuelig forvaltning, så borgere lettere kan finde den rette hjælp. Blandt andet er de borgerrettede indgange, alle myndighedssagsbehandlere på tværs af målgrupper, samt lavtærskeltilbud i Socialforvaltningen blevet samlet.

Forvaltningen har som klar målsætning, at borgerne så vidt som overhovedet muligt skal skånes for negative konsekvenser i forbindelse med omorganiseringen, men det kan desværre ikke undgås, at det i en overgangsperiode vil kunne mærkes for en del af de borgere, der er i kontakt med forvaltningen, bl.a. i form af skift af sagsbehandlere og lignende. I 2025 er fokus på implementering af den nye organisation og på at indfri det potentiale, som den skal medføre.

1. Mere tillid mellem borgere med handicap og kommunen (2/2)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne (fortsat)

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (fortsat)

- Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har været tilsluttet Solsikkeprogrammet siden 2023. Medarbejdere i forvaltningen er opmærksomme på solsikkesnorens betydning og hvilke hensyn de skal vise til mennesker, der bærer den. Det er muligt at få udlevere en solsikkesnor i alle borgerindgange i Jobcenter København.
  - Med en bevilling fra budget 2023 blev sagsstammer for gruppen af sygedagpengemodtagere og jobafklaringsforløb nedsat. Det vurderes at have været medvirkende til en forbedring i de samlede resultater for arbejdet med målgrupperne. Da funktionsnedsættelser ikke registreres særskilt, kan kun de generelle resultater oplyses: Afgang til job og uddannelse er hhv. 66 pct. fra sygedagpenge og 33 pct. fra jobafklaringsforløb. Afklaring til fleksjob eller førtidspension er hhv. 13 procent fra sygedagpenge og 25 procent fra jobafklaringsforløb.
-

2. Lettere adgang til hjælp (1/2)

I Handicappolitikken 2023-2026 er der særligt fokus på følgende:

- At lette arbejdsgangen for borgeren i forbindelse med ansøgning om hjælp og opfølgning på hjælpen, fx ved afbureaukratisering og ved at bruge eksisterende oplysninger bedre (Socialforvaltningen)
- Større gennemsigtighed i sagsprocessen (Socialforvaltningen)
- Påvirke nationale dagsordener i forhold til gennemsigtighed, digital adgang til egne oplysninger og afbureaukratisering på baggrund af kommunens konkrete erfaringer og ønsker, samt forfølge konkrete muligheder for forsøgsordninger mv. (Socialforvaltningen, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen)
- Afbureaukratisering og regelforenkling for at skabe bedre arbejdsgange og frigøre tid til kerneopgaven (Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, Socialforvaltningen)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne

Socialforvaltningen

- Socialborgmesteren henvendte sig i 2023 til socialministeren og foreslog en række regelforenklinger og redskaber til beregning af tabt arbejdsfortjeneste, som hun opfordrede til, at ministeren arbejdede videre med ifm. regeringens afbureaukratiseringsdagsorden. Regeringen og KL har nu nedsat en arbejdsgruppe, der skal afsøge mulige modeller for en forenkling af reglerne om tabt arbejdsfortjeneste.
- Socialforvaltningen er i øjeblikket i gang med et forsøg med forenkling af reglerne om dækning af merudgifter til forældre med børn med handicap. Forsøget, som er godkendt af Socialministeriet, løber frem til marts 2026. I juni 2025 blev et lovforslag om forenkling af merudgiftsydelsen vedtaget, som bl.a. indebærer et mere ensartet og enkelt udmålingssystem på børne- og voksenområdet med to niveauer for udbetaling af hjælp, samt at ydelsen skifter navn til kompensationsydelsen.
- Socialforvaltningen har i 2024 forenklet opfølgningen af sager om borgerstyret personlig assistance (BPA). Forvaltningen har bl.a. ændret i typen af opfølgning og kadencen i visse typer af BPA-ordninger, så borgeren i højere grad kan vælge formatet for opfølgningen og så opfølgningen som hovedregel i stedet for hvert andet vil ske hvert tredje år.

2. Lettere adgang til hjælp 2/2

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne (fortsat)

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

- Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har siden 2023 øget fokus på tidlig opsporing og målretning af indsatsen til borgere, så borgere modtager relevant hjælp fra starten og hurtigere kan få afklaret, hvilke behov for hjælp, der måtte være på en arbejdsplads.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

- I 2022 igangsatte Sundheds- og Omsorgsforvaltningen et større arbejde med at afbureaukratisere og forenkle regler, herunder arbejdsgange, efter ønske fra Sundheds- og Omsorgsudvalget. Afdækningen af i alt 536 regler resulterede i en forenkling af 57 regler, og 23 regler blev afskaffet. Hertil kom 18 mulige forslag til forbedringer i forvaltningens digitale omsorgssystem, Cura.

Tværgående

- I august 2024 har Socialudvalget, Sundheds- og Omsorgsudvalget, Børne- og Ungdomsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget vedtaget "Sammen kan vi mere – Trivselsstrategi for Københavns Børn og Unge 2024–2030". Strategien har til formål at styrke og koordinere kommunens indsatser på tværs af alle fire forvaltninger for at fremme trivsel blandt børn og unge, bl.a. så brugerne oplever en høj grad af sammenhæng og relevans i den støtte, de modtager.

3. Københavns Kommune vil arbejde med universelt design, så byen bliver mere tilgængelig for flere

I Handicappolitikken 2023-2026 er der særligt fokus på følgende:

- Universelt design og tilgængelighed tænkes ind i de løsninger, vi laver i byen, både når det gælder det fysiske rum, digitale løsninger, kommunens hjemmesider og i servicedesign (Teknik- og Miljøforvaltningen og de øvrige forvaltninger på deres områder)
- Kortlægning, udformning og indarbejdelse af tilgængeligheds løsninger i alt anlægsarbejde og myndighedstilladelser for at sikre lige adgang for alle byens brugere (Teknik- og Miljøforvaltningen)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne

Teknik- og miljøforvaltningen

- Teknik- og Miljøforvaltningen har lavet en kortlægning af fremkommelighed/tilgængelighed i kommunen. Indsatsen omhandler en udpegning af steder, hvor tilgængeligheden kan forbedres. Forvaltningen bemærker, at der arbejdes videre med analysens procesanbefalinger, hvilket blandt andet vedrører kompetenceopbygning i forvaltningen. Der er iværksat et partnerskab med Bevica Fonden på baggrund af resultaterne, som har fokus på udvikling af medarbejdernes vidensniveau og kompetencer inden for universelt design. Partnerskabet skal understøtte Københavns Kommunes arbejde med universelt design gennem udvikling af workshops og værktøjer i samarbejde med Bevica Fondens tværfaglige forskningsnetværk.

- I Teknik- og Miljøforvaltningen er det et fortløbende tiltag at udbedre tilgængelighedsproblemer på baggrund af konkrete borgerhenvendelser. Forvaltningen har en mindre pulje på 0,5 mio. kr. årligt af driftsmidler til at gennemføre tiltag for at implementere universelt design i de fysiske forandringer, såsom ramper, nedsænket kantsten, ledelinjer, lydfyr, bænke mv.
- Der er et nyt administrationsgrundlag for opmærkning af udeservering, som trådte i kraft den 1. januar 2025. Initiativet vil gøre det lettere at stille krav til tilgængelighed og fremkommelighed på fortovsarealer og øge kontrollen med overholdelsen heraf. Forvaltningen forventer, at etableringen er færdig ved udgangen af 2025, hvorefter der løbende vil være en opgave med at etablere opmærkning i forbindelse med nye udeserveringstilladelser. Forvaltningen er pr. den 1. januar 2025 gået fra 4 til 16 tilsynsførende som bl.a. har til opgave at sikre, at opmærkningerne overholdes.
- Fremkommelighed og tilgængelighed i byrummet er et fortløbende fokusområde i Teknik- og Miljøforvaltningen, når der gives tilladelser efter Vejloven til opstilling i byrummet. Enheden har udarbejdet konkret materiale om tilgængelighed ved arrangementer i form af en pjece fra 2024, der både på kort og langt sigt kan tjene som vejledende materiale internt og eksternt. Den skærpede viden om tilgængelighed ved arrangementer kan således videreformidles til arrangører som en del af sagsbehandlingen, så de i sidste ende kan udforme et mere inkluderende og tilgængeligt arrangement.

3. Københavns Kommune vil arbejde med universelt design, så byen bliver mere tilgængelig for flere (2/3)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne (fortsat)

Teknik- og miljøforvaltningen (fortsat)

- Ved seneste årlige gennemgang af eksternt rettede internetsider under forvaltningen blev der igangsat en proces for at gøre dele af Københavner kortet mere tilgængelig ved listevision, der kan oplæses for synshandicappede

Økonomiforvaltningen

- Der er i budget 2024 afsat 3 mio. kr. fra 2024-2026 til at forbedre tilgængeligheden i 5-6 af kommunens bygninger primært via ramper, elevatorer m.m. Økonomiforvaltningen arbejder pt. på at udvælge og screene ejendommene, prioritere indsatser inden for de forskellige typer af handicap samt opsamle erfaringer til fremadrettede indsatser.

Børne- og Ungdomsforvaltningen

- Københavnske skoler har forskellige fysiske rammer, nogle skoler har til huse i ældre bygninger, mens andre er nybyggede. Det er som udgangspunkt op til skolerne selv at udnytte de lokale muligheder for at tilpasse den fysiske indretning, så den bedst muligt understøtter elevernes forskellige behov, herunder at tilgodese elever med behov for specialpædagogisk støtte. Det kan fx være muligheder for afskærmning, pausestationer e.l. Udover de fysiske rammer kan dagtilbud og skoler også arbejde med tilgængelighed i de pædagogiske metoder og organiseringen af tilbud. I skolerne kan det fx være i forbindelse med undervisningsdifferentiering, holddeling og brug af co-teaching.

Kultur- og Fritidsforvaltningen

- I perioden 2022-2024 har Kultur- og Fritidsforvaltningen gennemført et flerårigt webtilgængelighedsprojekt med det formål at sikre implementeringen af webtilgængelighedsloven på forvaltningens digitale løsninger. Som resultat er forvaltningens hjemmesider og webapplikationer – som er omfattet af lovgivningen – blevet udbedret og gjort tilgængelige for alle borgere, herunder personer med funktionsnedsættelser. Sideløbende har forvaltningen iværksat et kompetenceløft på området gennem udvikling og udrulning af bl.a. et e-læringsforløb, afholdelse af en temadag samt udarbejdelse af praktiske vejledninger. Projektet har sikret kontinuerlig overholdelse af webtilgængelighed ved opkvalificering af indkøbsområdet gennem udarbejdelse af webtilgængelighedskrav til udbud og kontrakter til gavn for hele kommunen.
- Som en del af Kultur- og Fritidsforvaltningens indsatsplan under Handicappolitikken er der fokus på at øge digital inklusion og digital tilgængelighed. Dette sker gennem styrkelse af arbejdet med profilerede indsatser, der løfter og styrker udsatte gruppers muligheder for brug af digitale løsninger, hvor der arbejdes differentieret og med forskellige elementer. Derudover gennemføres løbende test og justeringer af digitale selvbetjeningsløsninger og hjemmesider, så de lever op til gældende tilgængelighedskrav.

3. Københavns Kommune vil arbejde med universelt design, så byen bliver mere tilgængelig for flere (3/3)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne (fortsat)

Kultur- og Fritidsforvaltningen (fortsat)

- Kultur- og Fritidsudvalget har før sommeren 2025 sendt handleplan for tilgængelighed og universelt design i høring. Handleplanen er en plan under Kultur- og Fritidspolitikken 2023-2026, som har til formål at løfte tilgængelighed til og arbejde for at løfte handicapvenligheden på kultur- og fritidstilbuddene i København. Det foreslås, at handleplanen tager udgangspunkt i en bredere forståelse af tilgængelighed med universelt design som tilgang. Planen har et særligt fokus på både ældre og borgere med handicap, men det vil ske indenfor rammen af universelt design, da denne tilgang vil tilgodese en bredere brugergruppe og komme flere til gavn samt have fokus på ligeværdig adgang.
- Kultur- og Fritidsforvaltningen arbejder efter politisk beslutning aktuelt med universelt design i flere udvalgte nybyggerier. Universelt design indarbejdes som en del af planlægningen af ny idrætsfacilitet i forbindelse med specialskole på Ørestad Boulevard, ligesom det er prioriteret i udvikling af et nyt havnebad ved Fisketorvet. Derudover er der arbejdet særligt med øget tilgængelighed i planlægning af ny svømmehal på Beauvaisgrunden.

4. Børn og unge med handicap lærer og trives bedre i dagtilbud, fritidstilbud og skole (1/2)

I Handicappolitikken 2023-2026 er der særligt fokus på følgende:

- At flere børn skal trives og lære i kommunens almene dagtilbud, skoler og fritidstilbud, så færre har brug for henvisning til segregerede specialtilbud (Børne- og Ungdomsforvaltningen)
- At øge andelen af børn i specialtilbud, der opfylder forudsætningerne for at blive optaget på en ungdomsuddannelse (Børne- og Ungdomsforvaltningen)
- At nedbringe skolefravær for børn og unge i specialtilbud (Børne- og Ungdomsforvaltningen, Socialforvaltningen)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne

Børne- og Ungdomsforvaltningen

- Med budget 2025 er der afsat godt 570 mio. kr. over fire år til initiativet "Mangfoldige Børnefællesskaber", der skal understøtte at flere børn og unge kan have deres hverdag i de almene dagtilbud og skoler og færre får behov for segregerede specialtilbud. Som led i indsatsen skal skolerne selv visitere til specialindsatser i almen, så eleverne kan få hurtigere hjælp og støtte. Samtidig er der afsat midler til kompetenceopbygning, flere voksne i indskolingen, mere ledelse og tid til faglig dialog på skolerne samt til styrket forældredialog og til overgangspædagoger, der skal bidrage til, at flere børn fra almene dagtilbud kan starte i en almen skole. Hertil bliver supporten til dagtilbud og skoler mere praksisnær og vil i højere grad fokusere på forebyggende og tidlig indsats samt på indsatser rettet mod fællesskaberne.
- Mangfoldige Børnefællesskaber skal ses i et tiårs forandringsspektiv, hvor almenområdet gradvis styrkes og udvikles, så det kan mere for flere. Indsatsen kan også bidrage til at mindske særligt omfattende skolefravær, ved at flere elever og forældre oplever, at de får den rette støtte i tide. Det skal ses i sammenhæng med eksisterende indsatser, fx at Holbergskolen varetager både hospitalsundervisning og sygeundervisning af elever i hjemmet, der bl.a. skal understøtte eleven i efterfølgende at vende tilbage til klassen.
- Der er desuden i budget 2025 afsat midler til et pilotprojekt med Nest-klasser, der startes op på Lundehusskolen fra skoleåret 2026/27. Her kan der særligt gøres erfaringer med et klassefællesskab sammensat af elever både med og uden autisme.

4. Børn og unge med handicap lærer og trives bedre i dagtilbud, fritidstilbud og skole (2/2)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne (fortsat)

Socialforvaltningen

- Børnehjemmene Baunegaard og Elmehuset, som er målrettet børn og unge med autisme, som er anbragt uden for hjemmet, har modtaget specialrådgivningsforløb fra VISO (den nationale viden- og specialrådgivningsorganisation) for at nedbringe skolefraværet hos børn og unge med autisme anbragt uden for hjemmet.
- Der er etableret et tættere samarbejde på ledelsesniveau mellem børne- og ungehjem for børn og unge med handicap i SOF og specialskoler i BUF (kategori 4-skoler) for hurtigere at sætte ind i forhold til skolefravær og sygdom.

Tværgående

- Hertil samarbejder Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen om initiativet U-start, som hjælper børn med massivt skolefravær tilbage i skole. Indsatsen afprøves på fem skoler på Amager. De første erfaringer viser, at de fleste børn får mindre fravær. I 2025 besluttet det, om U-start skal justeres samt om og hvordan indsatsen kan udbredes. Bl.a. er der behov for at styrke samarbejdet med professionelle fra handicapområdet, herunder autismehuset og det er en forventning, at den nye organisering i Socialforvaltningen understøtte dette gennem samlingen af hele myndighedssagsbehandlingen på børneområdet.

5. Flere skal have adgang til beskæftigelse og uddannelse – Københavns Kommune vil føre an som det gode eksempel (1/3)

I Handicappolitikken 2023-2026 er der særligt fokus på følgende:

- Flere borgere med handicap og funktionsnedsættelser skal i job (Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen)
- Initiativer, der gør Københavns Kommune til en attraktiv og rummelig arbejdsplads, hvor der er plads til forskellighed og hvor der tages skånehensyn (Økonomiforvaltningen og de øvrige forvaltninger inden for deres områder)
- At stille krav i beskæftigelsesklausulen til kommunens leverandører om ansættelse af personer med handicap (alle forvaltninger)
- Kommunen opfylder måltal for fleksjob med kommunen som arbejdsplads (alle forvaltninger)
- Øge brugen af handicapkompenserende ordninger (Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

- Beskæftigelses- og Integrationsudvalget har siden 2022 haft borgere med handicap som særligt fokusområde, hvilket betyder, at der i dag er bl.a. koordineres på tværs af forskellige målgrupper i jobcentret, arbejdes med "sømløse forløb" i overgange mellem ydelser, og der findes nøglepersoner, der vejleder alle jobcentermedarbejdere med borgerkontakt om handicapkompenserende ordninger og øvrige indsatser til borgere med funktionsnedsættelser.
- Der er i 2023 iværksat en opsporende indsats for at identificere ledige borgere i jobcentret med funktionsnedsættelser, der har brug for ekstra hjælp til at komme på arbejdsmarkedet.
- Siden 2024 har jobcentret haft tilbud om peer to peer-mentorer til målgruppen. En "peer to peer-mentor" er en mentor, der selv har funktionsnedsættelser, der har givet en barriere i forhold til arbejdsmarkedet. Peer to peer-mentorerne har gennemgået et særligt uddannelsesforløb, der giver dem redskaber til at være mentorer.
- Status på forvaltningens arbejde med målgruppen er, at der i 1. kvartal 2025 er opsporet 350 jobparate ledige og sygemeldte med funktionsnedsættelser, som har modtaget en målrettet indsats. Det kan både være interne/eksterne tilbud, fulgt til dørs af specialiseret sagsbehandler eller at den eksisterende sagsbehandler har fået sparring/vejledning til selv at kunne levere relevant indsats.

5. Flere skal have adgang til beskæftigelse og uddannelse – Københavns Kommune vil føre an som det gode eksempel (2/3)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne (fortsat)

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (fortsat)

- I 2025 har ca. 110 borgere fået bevilget en "peer to peer-mentor" på tværs af ydelsesgrupper og det første målrettede jobsøgnings- og mestringsforløb blev gennemført i juni 2025 med ca. 50 deltagere, og siden er flere forløb gennemført.
- BR vedtog i maj 2025 aftale om ressortændringer, som medfører, at en stor del af ungeindsatsen fra 2026 samles i BIF, herunder Særligt tilrettelagt Ungdomsuddannelse, Forberedende Grunduddannelse, og Ungdommens Uddannelsesvejledning. En samling af området i BIF vil muliggøre bedre overgange fra uddannelse til arbejdsmarkedet.

Økonomiforvaltningen

- Oplysningsmateriale og e-læring om ubevidste bias (bl.a. med hensyn til psykiske og fysiske handicap): ØKF har udviklet oplysnings- og uddannelsesmateriale, som skal øge bevidstheden om bias målrettet ledere og ansættelsesudvalg. Alle forvaltninger arbejder med implementering af materialet med mulighed for rådgivning og sparring fra Ligestillingsenheden. I 2025 lanceres i supplement hertil en ny e-læring målrettet alle medarbejdere i kommunen om ubevidst bias. Formålet med indsatsen er at klæde kommunens ansatte på til at imødegå og håndtere ubevidst diskrimination, forskelsbehandling og bias.

- Fokuspunkt om fysisk tilgængelighed og beskæftigelse af borgere med handicap i KK's ejerstrategier for de større kommunale selskaber: Kommunen varetager sine interesser i selskaberne ved anvendelse af de styringsværktøjer, som er til rådighed via forvaltningen og de af kommunen udpegede bestyrelsesmedlemmer. Fælles for alle selskaberne er, at der i deres ejerstrategi er indsat følgende passus i relation til digitalisering: "Københavns Kommune ønsker, at de kommunale selskaber anvender digitale løsninger i det omfang, det er muligt. Hvor selskaberne har borgerkontakt, skal det tilstræbes, at der tilbydes ikke-digitale løsninger ift. borgere, som har behov for denne mulighed." Herudover er der tilføjet relevante afsnit om fysisk tilgængelighed og beskæftigelse af borgere med handicap i kommunens ejerstrategi for de pågældende selskaber. Ved næste opdatering af ejerstrategierne for selskaberne (påbegyndes i 1. halvår 2026) vil ØKF Rådhuset blandt andet have fokus på målsætninger i Københavns Kommunes Handicappolitik 2023-2026 om fysisk tilgængelighed og beskæftigelse af borgere med handicap.

Tværgående

- Beskæftigelsesklausulen blev revideret i 2023. Den reviderede beskæftigelsesklausul trådte i kraft 1. august 2023 og indebærer, at leverandører (af en vis størrelse) skal foretage en obligatorisk vurdering af potentialet for ansættelse af personer med handicap. Evaluering af beskæftigelsesklausulens brug og effekt påbegyndes i sommeren 2025

5. Flere skal have adgang til beskæftigelse og uddannelse – Københavns Kommune vil føre an som det gode eksempel (3/3)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne (fortsat)

Tværgående (fortsat)

- Københavns Kommune fastsætter måltal for de særlige jobordninger, herunder for fleksjob med kommunen som arbejdsplads. Målet for 2024 var 900 ansatte i fleksjob i Københavns Kommune, og målopfyldelsen var på 113 pct. på tværs af forvaltninger. Borgerrepræsentationen fik den 6. marts 2025 årsstatus for de særlige jobordninger i Københavns Kommune som arbejdsplads for 2024.

Fleksjob – status over antal ansættelser i KK 2024 (opgjort på antal ansatte i december 2024)			
Forvaltning	Status	Måltal	Målopfyldelse i procent
BIF	87	47	185 pct.
BUF	274	376	73 pct.
KFF	48	33	145 pct.
SOF	207	157	132 pct.
SUF	249	164	152 pct.
TMF	65	52	125 pct.
ØKF	84	70	120 pct.
KK samlet	1014	900	113 pct.

6. Hverdagsliv med livskvalitet (1/3)

I Handicappolitikken 2023-2026 er der særligt fokus på følgende:

- Understøtte at børn, unge og voksne med handicap kan deltage i sociale fællesskaber og fritidsaktiviteter, der bidrager til et styrket netværk og livskvalitet for den enkelte bl.a. i samarbejde med civilsamfundet (Kultur- og Fritidsforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Socialforvaltningen)
- At udvikle mere specialiserede og fleksible institutioner, dag- og botilbud, som bl.a. bedre kan imødekomme forskellige behov hos borgere og tage højde for, at behovene kan ændre sig over tid (Socialforvaltningen)
- At bo- og dagtilbuddene støtter borgerne i at udnytte deres fulde potentiale i forhold til skolegang uddannelse og beskæftigelse (Socialforvaltningen)
- Mere forebyggelse og sundhedsfremme, som kan bidrage positivt til den enkeltes livskvalitet og udskyde aldersrelaterede sygdomme og funktionsnedsættelser (Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Socialforvaltningen)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne

Socialforvaltningen

- Socialforvaltningen udvider i 2026 bostøtteindsatsen for borgere med handicap – særligt på autismeområdet – så der er flere former for bostøtte til borgere med lavere støttebehov (fx gruppeforløb og peer-indsatser), men også udvidelse af bostøtteindsatsen for borgere med mere omfattende støttebehov.
- Københavns Autismehus, der er planlagt til at åbne i slutningen af august 2025, er for borgere i alle aldre med en autismediagnose. Socialforvaltningens forebyggende indsatser på autismeområdet flytter ind i huset, der også bliver et samlingssted for forældre- og pårørendesamarbejde og for de tilbud, civilsamfundet har til københavnere med autisme.
- Ateam er opstartet som en pendant til Hverdagsaktivisterne, hvor der arbejdes med fællesskaber gennem frivillighed og frivilligt arbejde. Ateam er målrettet borgere med autisme og eller ADHD.
- Begyndende samarbejde med den frivillige organisation Helteakademiet på to børne- og ungehjem for børn og unge med handicap, hvor frivillige kommer ud på tilbuddene og leger og laver aktiviteter med børnene og de unge.
- Videreførelse af driftstilskud i 2025 til dagtilbuddet Kilden for borgere med erhvervet hjerneskade samt voksenklubben Lavuk, som er et klubtilbud for borgere med varige fysiske og psykiske funktionsnedsættelser.

6. Hverdagsliv med livskvalitet (2/3)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne (fortsat)

Socialforvaltningen (fortsat)

- Børne- og Ungehuset Elmehuset har i 2024 tilpasset de eksisterende rammer, så de i højere grad kan imødekomme børn og unge med mere komplekse støttebehov. Det er både gennem kompetenceudvikling af personalet samt mindre justeringer af de fysiske rammer.
- Der er siden 2023 sket en kapacitetstilpasning på dagtilbudsområdet indenfor § 104 aktivitets- og samværstilbud målrettet mennesker med autisme og et stort til fuldstændigt støttebehov. Dette er sket ved at flytte tilbuddet Vika fra Roskilde til Vanløse (Jydeholmen) og udvide kapaciteten med fire femdagspladser, så der nu er 18 femdagspladser på tilbuddet. Desuden pågår etableringen af tilbuddet Bogholder Allé, hvor der etableres op til 25 femdagspladser for borgere med stort til fuldstændigt støttebehov afhængigt af de konkrete borgeres støtte- og strukturbehov.
- Siden 2023 er der sket en kapacitetstilpasning på handicapområdet med åbning af nye botilbud og udvidelse af antallet af pladser (bla. Thomas Laubsgade 15, Smedestræde, Sundevedsgade, 4 pladser på Fredskovvej og 4 pladser på Baunegården).
- Etablering i 2025 af et specialiseret, udkørende geriatrisk team, der skal sikre, at ældre beboere på længerevarende botilbud får en sammenhængende og specialiseret sundhedsfaglig indsats af høj kvalitet. Teamet skal håndtere aldersbetingede sygdomme, styrke forebyggelse og understøtte en værdig afslutning på livet.

- Socialforvaltningen har i 2024 og 2025 udbredt ordningen med faste læger på botilbud, herunder på botilbud for borgere med handicap. Alle længerevarende botilbud har i dag tilknyttet en fast læge, som beboerne kan tilmelde sig som deres alment praktiserende læge, og som kommer fast på botilbuddet til konsultationer mv. Den faste læge har desuden et fast antal timer pr. måned til rådgivning og undervisning af personalet med henblik på at øge den sundhedsfaglige indsats blandt medarbejderne.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

- SUF har etableret et telefonisk tilbud om forebyggende samtaler om alkohol, som også er tilgængeligt for de københavnere, som måtte have udfordringer i forhold til mobilitet.
- Med den nye ældrelov, som trådte i kraft 1. juli 2025, og de afsatte midler til reformen er der igangsat en større omstilling af hjemmeplejen og visitationen, som bidrager til at styrke livskvaliteten. Ligeledes er der afsat midler til konkrete forebyggende indsatser som borgere med aldersrelaterede funktionsnedsættelser kan indgå i.

Kultur- og Fritidsforvaltningen

- I juni 2024 vedtog Kultur- og Fritidsudvalget en Idrætsplan for at få flere fysisk aktive københavnere. Handleplanen er en plan under Kultur- og Fritidspolitikken 2023-2026.

6. Hverdagsliv med livskvalitet 3/3

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne (fortsat)

- Kultur- og Fritidsforvaltningen har som en del af Idrætsplanen og Kultur- og Fritidspolitikken fokus på børn og unge med særlige behov og funktionsnedsættelser og arbejder løbende med at videreudvikle eksisterende idrætssociale indsatser og metoder, der er med til at understøtte, at udsatte børn og unge bliver introduceret, brobygget og fastholdt i kultur- og fritidslivet. Behovet for indsats målrettet børn og unge med særlige behov og funktionsnedsættelser har været løftet men er ikke blevet prioriteret ved budgetforhandlingerne.
- Kultur- og Fritidsforvaltningen afholder bl.a. FerieCamps for børn med særlige behov, der afvikles på og i samarbejde med specialskoler på særligt Amager. I 2024 blev der afholdt 10 camps, som forvaltningen samarbejder med organisationen Specialsport om.
- Som en del af Idrætsplanen har Kultur- og Fritidsforvaltningen desuden et særligt fokus på at styrke deltagelsen blandt udsatte voksne i idrætsfællesskaber. Pr. 1. januar 2025 er der afsat midler til et toårigt pilotprojekt, som skal introducere og inkludere flere voksne borgere over 30 år, der er udsatte af forskellige årsager – herunder borgere med fysiske og/eller psykiske helbredsudfordringer. I projektet ønsker Kultur- og Fritidsforvaltningen at samarbejde med lokale idrætsforeninger og -aktører, civilsamfundsorganisationer samt andre forvaltninger. Formålet er at hjælpe flere udsatte voksne med at finde de rette idrætstilbud, f.eks. gennem økonomisk støtte, vejledning og tilpassede idrætstilbud, der tager højde for målgruppens behov.

Handicaprådets bemærkninger, august 2025 (1/2)

1. Mere tillid mellem borgere med handicap og kommunen

- Rådet bemærker, at der ifm. midtvejsstatussen ikke har været foretaget en undersøgelse af borgernes tilfredshed med, og tillid til, kommunen. Det er rådets oplevelse, at organisationsændringerne i Socialforvaltningen har bidraget negativt hertil bl.a. pga. udfordringer med rette kompetencer hos sagsbehandlerne.
- Yderligere vil rådet gerne opfordre til, at de nye bruger-råd etableres hurtigst muligt med henblik på at sikre dialog mellem kommunen og brugerne.

2. Lettere adgang til hjælp

- Rådet gør opmærksom på, at der er behov for mere hjælp og støtte til forældre, når deres barn får en ny diagnose. Dette behov inkluderer en generel introduktion til området samt, blandt andet, at blive klædt bedre på ift. at kunne udarbejde skriftlige ansøgninger for merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste. Rådet foreslår peer-to-peer rådgivning som en hjælpende hånd.
- Yderligere opfordrer rådet Københavns Kommune til at give borgerne digital adgang til egne oplysninger. Københavns Kommune bør ikke afvente nationale tiltag, men bør i stedet undersøge mulighederne for selv at implementere et sådan tilbud til borgerne. Dette vil forbedre borgernes mulighed for selv at tilgå vigtige informationer, hvilket gør det lettere for dem at få adgang til den nødvendige hjælp.

3. Københavns Kommune vil arbejde med universelt design, så byen bliver mere tilgængelig for flere

- Rådet finder det meget positivt, at universelt design forstås i en bredere kontekst og at begrebet løbende inkluderes i kommunens strategier for dets fysiske rammer.
- I forlængelse af ovenstående vil rådet gerne opfordre til, at begrebet får et større fokus i Børne- og Ungdomsforvaltningen, således at det tydeligt bliver en målsætning for de fysiske rammer i forvaltningens institutioner.
- Herudover ser rådet et behov for fokus på unge, som ikke selv er i stand til at bruge NemID, og hvor forældrene skal have adgang.

Handicaprådets bemærkninger, august 2025 (2/2)

4. Børn og unge med handicap lærer og trives bedre i dagtilbud, fritidstilbud og skole

- Handicaprådet er generelt glade for det store fokus og prioritering, som området får. Rådet har imidlertid følgende bemærkninger, som rådet mener, bør inkluderes i arbejdet med Mangfoldige Børnefællesskaber:
- Når børn og unge for sent bliver tilbudt et specialiseret dag- og skoletilbud, vil de ofte have nedsat skema og dermed øget fravær indtil de trives igen. Dette tages der imidlertid ikke højde for i indsatsen om at nedbringe skolefravær. Dertil har størstedelen af de børn og unge, som nu visiteres, et behandlingsbehov i større eller mindre grad, som specialskolerne ikke får ekstra ressourcer til at imødekomme - det giver også for flere en længere fraværperiode. Dertil er der ikke taget højde for, at normeringerne i klasserne på specialskolerne er steget fra ca. 8 elever pr. klasse til 10 pr. klasse de sidste 8 år uden tilføjelse af ressourcer.
- Ved at alle alment skoler selv skal lave specialindsatser på stedet, bliver der stor forskel på, hvilken hjælp børn og unge kan få, da dette skal være en særlig prioritet hos skoleledelsen og skolebestyrelsen. Dette skal ovennævnte klædes ordentligt på til ift. forståelse og økonomi.

5. Flere skal have adgang til beskæftigelse og uddannelse

- Øget fokus på fleksible jobordninger og opsporing er en positiv udvikling, men der mangler støtte til forældre med tabt arbejdsfortjeneste, som har udfordringer med at finde deltidsjob (i præcis de få timer barnet kan være i skole eller daginstitution).

6. Hverdagsliv med livskvalitet

- Rådet ser gerne, at der arbejdes endnu mere med forsyningsforpligtelsen på botilbudsområdet, herunder at der kommer et større fokus på sendiagnosticerede med funktionsnedsættelser. Målgruppen passer ofte ikke ind i de tilbud, som kommunen har og særligt på plejehjemmene bliver de udfordret i at passe ind.
- Yderligere mangler forsat en tilstrækkelig indsats ift. at inkludere børn, unge og voksne med funktionsnedsættelser i forenings- og fritidslivet. Alt for mange oplever ensomhed, dårligt selvværd og fysiske udfordringer, som kan afhjælpes med rette tilbud og støtte til at være i almindelige tilbud. Forældre til børn og unge kan ikke altid gå ind og undervise fx fodboldtræneren, støtte op og guide på samme måde som en medarbejder med rette uddannelse kan, da det går ud over samarbejdet mellem fritidstilbud/forening og hjemmet.

Handicaprådets supplerende bemærkninger (oktober 2025) efter aftale om budget 2026

Københavns Kommunes Handicapråd har efter indgåelse af budget 2026 fremsendt supplerende bemærkninger til den tværgående status.

Det bemærkes i den forbindelse, at den tværgående status er udarbejdet for perioden 2023-juni 2025 og indeholder derfor ikke initiativer, der indgår i aftale om budget 2026.

"Københavns Kommunes Handicapråd ønsker at fremsætte yderligere bemærkninger til den afsluttende høringsproces om status på Københavns Kommunes Handicappolitik 2023-2026, efter at budgetforhandlingerne er afsluttet.

Handicaprådet er glad for at socialområdet er prioriteret i Budgetaftalen 2026. Handicaprådet havde forud for budgetforhandlingerne peget på en række vigtige indsatser, som er blevet prioriteret i budgetaftalen herunder bl.a. nedbringelse af visitationslisten relateret til forsyningsforpligtelsen på botilbudsområdet, styrkelse af Autismehuset samt midler til at imødekomme den øgede aktivitet på børne- og ungeområdet samt udviklingen i støtte- og plejebehov.

Handicaprådet ønsker samtidig at gøre opmærksom på, at 71 % af de afsatte midler på socialområdet er midlertidige bevillinger, hvilket betyder, at der i de kommende år forsat skal kæmpes for midler til opretholdelse af nuværende serviceniveau. Rådet finder denne situation meget bekymrende og vil derfor igen opfordre til at man arbejder med en ny budgetmodel, der sikrer en stabil og varig finansiering af kernerdriften på handicapområdet."

Del 2 – Erfaringer med brugen af handicappolitikken

Erfaringerne med handicappolitikken - Forvaltningerne

- Københavns Kommunes Handicappolitik 2023-2026 er overordnet og går på tværs af forvaltninger. Samtidig har flere udvalg/forvaltninger egne politikker og/eller strategier, hvor initiativer på handicapområdet også indgår, og perioderne for de enkelte politikker er ikke nødvendigvis ens. Det er derfor et hensyn, at handicappolitikken er relativt overordnet for at sikre prioriteringsrum i udvalg og forvaltninger, samtidig med at den sætter en politisk ramme og retning for udviklingen på området.
- Rammerne for opfølgning på handicappolitikken – fx i forhold til indsatsplaner, midtvejsstatus mv. – bør afvejes med det administrative ressourcetræk, der er forbundet med det. Det kan fx være i forhold til, om der i højere grad kan afrapporteres på eksisterende nøgletal, færre initiativer eller lignende.
- Det er forvaltningernes erfaring, at Handicappolitikken fungerer effektivt som et politisk ophæng og et fælles udgangspunkt, fx i de forskellige forvaltnings arbejder med egne politikker, strategier og indsatser. Den kan være med til at sikre en rød tråd i medarbejdernes daglige opgaveløsning, forvaltningens indstillinger samt politiske dagsordener.
- Det er forvaltningernes erfaring, at handicappolitikken er brugt som et redskab i den løbende dialog, fx i dialogen med handicaprådet, både politisk når Handicaprådet og udvalgene mødes, og i dialogen mellem råd og forvaltninger. Derudover er Handicappolitikken også brugt som politisk afsæt i dialog og i mødet med civilsamfundet, diverse brugerorganisationer og råd.

Erfaringerne med handicappolitikken – Handicaprådet

- Rådet støtter Københavns Kommunes handicappolitik og finder det afgørende, at kommunen har en klart defineret politik, der kan fremme områdets udvikling og sikre en tydelig retning.
  - Rådet mener dog, at der er behov for yderligere tiltag for at sikre reel fremdrift. Politikken skal i højere grad bruges i dialogen og der skal være flere målbare målsætninger, der kan give et mere reelt billede af, hvor meget der udvikles. Yderligere er det vigtigt at der arbejdes aktivt for at udbrede kendskabet til politikken, så politikken forankres i hverdagens praksis og i hele organisationen.
  - Det er således vigtigt, at politikken ikke blot er en samling af velmenende ambitioner, men også omsættes til konkrete handlinger. Konkret anbefaler rådet, at der i forbindelse med udarbejdelsen af næstkommende handicappolitik udarbejdes en detaljeret handleplan og at der sikres finansiering af handleplanens tiltag. Rådet ser frem til et tæt samarbejde og dialog herom.
-